

2025. aasta riigieelarvelise tegevustoetuse kasutamise aruanne

ANDMED TAOTLEJA KOHTA

Taotleja nimi: Arengukoostöö Ümarlaud MTÜ (AKÜ)

Registrikood: 80247016

TOETUSE EESMÄRK JA KASUTAMINE

Riigieelarvelise tegevustoetuse andmise eesmärgiks oli tõsta arengukoostööga tegelevate mittetulundusühingute võimekust, toetada Eesti välispoliitika eesmäärke, sh Eesti kasvavat panust üleilmsesse kestlikku arengusse, edendada arengukoostöö ja humanitaarabi mõju ning tõhusust ja aidata kaasa partnerriikide arengule ning Eesti elanike toetusele arengukoostööle.

Tegevustoetus tagas arengukoostöö, humanitaarabi ja kestliku arengu valdkonnas tegutsevaid vabaühendusi koondava katuseorganisatsiooni MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud (AKÜ) tegutsemisvõimekuse valdkonna huvikaitse organisatsioonina ja AKÜ 36 liikme võimestajana.

AKÜ on avalikes huvides tegutsev organisatsioon, mis esindab arengukoostöö, humanitaarabi, maailmahariduse ja kestliku arengu vallas Eestis või arengukoostöö sihtriikides tegutsevaid Eesti vabaühendusi. Organisatsiooni eesmärgiks on arengukoostöö poliitika tõhustamine ja praktiline edendamine ning avalikkuse teavitamine arengukoostöö eesmärkidest ja selles osalemise võimalustest. Teemaaliselt on AKÜ strateegiline fookus Eesti ja ELi arenguabi kvaliteedil ja kvantiteedil (*ODA*), kestlikul arengul ja poliitikate sidususel (*policy coherence for sustainable development*), maailmahariduse edendamisel ning vabakonna maine kujundamisel.

AKÜ koondab enda katuse alla 36 organisatsiooni, kes kõik suuremal või väiksemal määral tegutsevad eelpool nimetatud valdkonnas. AKÜ võimestab liikmesorganisatsioone läbi koolituste, teavituste ja nende huvide esindamise nii kohalikul, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

AKÜ tegutses 2025. aastal kolmel peamisel tegevussuunal: kohalik ja ELi tasandi huvikaitsetöö, liikmetöö ja avalik teavitus. Tänu koostööle ESTDEV-iga oli fookuses ka maailmaharidus ja arengukoostöö maine kujundamine Eesti elanike seas.

Riigieelarveline toetus võimaldas AKÜ-l katta organisatsiooni püsikulud ja osaliselt sisutegevuste ning vabaühenduste võimestamise suuna. Tegevustoetus tagas organisatsiooni meeskonnale tulemuste saavutamiseks osalised vajalikud töötingimused. Jätkasime partnerlussuhteid riigi institutsioonidega, et üheskoos saavutada seatud arengukoostöö ja humanitaarabi strateegilisi eesmäärke. Püüdsime olla lüliks vabakonna ekspertide ja riigi ning ka Euroopa võrgustike vahel, andes oma panuse, et valdkonnas tegutsevad organisatsioonid oleksid ühelt poolt võimekamad ja teiselt poolt oleks ka nende hääl esindatud nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

TEGEVUSTE EESMÄRKIDE SAAVUTAMINE, TULEMUSLIKKUSE JA ELLUVIIMISE HINNANG

Tegevussuund A: AKÜ juhtimine, meeskonna ja organisatsiooni areng

AKÜ büroo tegevuse eelduseks on jätkusuutlik rahastus ja pädev meeskond. 2025. aastal toimusid tiimis mõned muudatused. Aprillis liitus meeskonnaga projektipõhiselt Mart Valner, kes vedas eest ESTDEVi poolt rahastatud teavitusprojekti kommunikatsiooni. Juunis lahkus Agne Kuimet tegevjuhi ametist ja tema töö võttis üle Triin Roos. Septembri lõpuni töötas Iti Aavik projektijuhina, tema töö võttis üle Linda Luts, kes seni tegeles huvikaitsega. Finantsjuhi ja juriidilise nõustajana jätkas Alari Rammo. Nõukogu liikmetena jätkasid MTÜ Mondo esindaja Triinu Ossinovski ning AKÜ endine tegevjuht ja praegune Pagulasabi Eesti tegevuste valdkonnajuht Sigrid Solnik.

Lisaks Välisministeeriumi-poolsele tegevustoetusele (50 000 eurot), jätkusid Rootsi Instituudi poolt rahastatud arengukoostööprojekt *“iResilience: Strengthening democratic practises and media literacy”* Armeenia, Ukraina ja Rootsi (AKÜ-le 17 774 eurot, kokku ca 80 000 eurot) ning Erasmus+ projekt *“Eurorubik”* Hispaania kolleegidega, mille eesmärgiks on noorte kaasamine ja teadlikkuse tõstmine globaalse arengu valdkonnas (AKÜ-le 27 000 eurot, kokku 60 000 eurot). Samuti pälvisime ESTDEV-i toetuse maailmahariduse ja teavitusprojektile *“Avaliku teadlikkuse tõstmine arengukoostööst ja humanitaarabist läbi andmepõhise meediatöö ning praktilise ajakirjanduskursuse”* summas 47 761 eurot.

Aasta jooksul kirjutati erinevatesse fondidesse (Erasmus+, CBSS, CoE, CERV, Mario) mitmeid projekte, kuid kahjuks ei saanud ükski projekt rahastust.

2025. aasta suve lõpuni jätkas Agne Kuimet tööd CONCORDi juhatuses, kuid lahkus sealt, kuna suure ajavahe tõttu polnud võimalik juhatuses töös täiemahuliselt kaasa lüüa.

Samuti jätkati osalemist globaalse tasandi võrgustikus Forus, mis omab hetkel tänu liikmetele suurt mõju nii arengurahastuse kui ka kodanikuruumi valdkondades. Foruse tugevuseks on just globaalne vaade, kuigi tegeletakse ka ELi poliitikate kommenteerimise ja parendamisega.

Liikmeskond (36 organisatsiooni) oli kaasatud AKÜ tegevuste planeerimisse ja seisukohavõttude kujundamisse läbi erinevate huvikaitsekohtumiste ja -paberite loomise. Suvel toimus AKÜ üldkoosolek, kus liikmed kinnitasid aastaaruande.

Kokkuvõttes täitis AKÜ 2025. aastal tegevussuuna A eesmärgid. Vaatamata meeskonnamuudatustele oli organisatsiooni juhtimine stabiilne ning tagatud oli töö järjepidevus nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. AKÜ suutis säilitada ja arendada oma rolli arengukoostöö valdkonna huvikaitse organisatsioonina, osaledes aktiivselt Euroopa ja globaalse tasandi võrgustikes (sh CONCORD, Forus jt). Mitmekesine projektipõhine rahastus ning koostöö riiklike institutsioonidega aitasid kaasa organisatsiooni jätkusuutlikkusele ja strateegiliste eesmärkide elluviimisele. Alustatud strateegiaprotsess loob selge aluse organisatsiooni edasiseks arenguks ja liikmeskonna ootustega kooskõlas tegutsemiseks.

Tegevussuund B: liikmetöö, sh vabaühenduste võimestamine

Aasta jooksul pöörati suurt tähelepanu Arengukoostöö Ümarlaua liikmete võimekuse tõstmisele sihipäraste koolituste ja teadmiste vahendamise kaudu. Korraldatud ja vahendatud koolitused keskendusid rahvusvaheliste koostöö- ja rahastusvõimaluste avardamisele, annetuste kogumise ning erasektori kaasamise oskuste arendamisele, samuti kommunikatsiooni- ja meediapädevuse tugevdamisele. Koolitused toimusid nii veebi- kui ka kontaktvormis ning kaasasid eksperte Eestist ja välismaalt, pakkudes osalejatele praktilisi teadmisi ja tööriistu organisatsioonide jätkusuutlikkuse ning mõju suurendamiseks.

ÜRO hangete seminar (18.02.2025)

18. veebruaril 2025 toimus ÜRO hangete seminar, mis oli peamiselt suunatud ettevõtetele, kuid pakkus väärtuslikku teavet ka Arengukoostöö Ümarlaua liikmetele, arvestades ÜRO ulatuslikku rolli arengukoostöös. Seminar andis ülevaate ÜRO süsteemi organisatsioonidest ja nende hankemenetlustest ning tutvustas ÜRO peamist hankekeskkonda *United Nations Global Marketplace'i* (UNGM). Koolitusel esines UNGM-i programmi spetsialist Susan Rendtorff. AKÜ võrgustikust osales koolitusel kolm inimest (EIHR, AKÜ).

Forus koolitus: *How to Engage with EU Delegations* (19.02.2025)

19. veebruaril 2025 toimus vahendatud koolitus, mis keskendus koostööle Euroopa Liidu delegatsioonidega (EUD). Koolituse käigus süvendati arusaamist ELi institutsionaalsest raamistikust, tutvustati praktilisi strateegiaid EUD struktuuride ja rahastusmehhanismidega suhestumiseks ning analüüsiti edukaid koostöö näiteid kodanikuühiskonna organisatsioonide ja ELi delegatsioonide vahel. Interaktiivsetes aruteludes jagati kogemusi, kaardistati väljakutseid ja võimalusi ning loodi ideid pikaajaliseks koostööks. AKÜ võrgustikust osales koolitusel kaks inimest (EIHR, AKÜ).

Erasektori kaasamine ja partnersuhete loomine (20.05.2025)

20. mail 2025 toimus rahastamise teemal esimene koolitus, mille fookuses oli erasektori kaasamine ja partnersuhete loomine. Koolitusel osales 16 inimest. Arutleti, kuidas leida erasektorist koostööpartnereid ja toetajaid, kuidas neid kaardistada, nendega kontakti luua ning selget väärtuspakkumist sõnastada. Käsitleti ka keerulisemate teemade kommunikeerimist, olemasolevate partnerlussuhete hoidmist ja väärtustamist ning rahastuse küsimise psühholoogilisi aspekte, sh toimetulekut eitavate vastustega. Koolitusel jagati praktilisi kogemuslugusid senisest praktikast. Koolitajaks oli Iiti Aavik.

NOHA koolitus humanitaartegevusest (27.–29.05.2025)

27.–29. mail toimus Vilniuse Ülikooli ja Humanitaartegevuse Võrgustiku (NOHA) koostöös iga-aastane veebipõhine koolitus humanitaartegevusest. Koolitusel käsitleti humanitaarabi aluspõhimõtteid, humanitaarse reageerimise standardite arengut ning jagati praktikute kogemusi humanitaarabi tõhususest. Koolitus toimus Zoomi keskkonnas ning selle läbimise järel väljastati osalejatele NOHA ja Vilniuse Ülikooli tunnistused. Eestist osales koolitusel kaks inimest.

Veebikoolitus „Eraisikutelt annetuste kogumise põhitõed“ (23.10.2025)

23. oktoobril toimus ingliskeelne veebikoolitus „Eraisikutelt annetuste kogumise põhitõed“,

millest võttis osa 13 inimest. Koolitus andis ülevaate peamistest annetuste kogumise meetoditest ja tehnikatest, kampaaniate planeerimise põhimõtetest ning tõhusa kommunikatsiooni rollist. Osalejaid julgustati kasutama filantroopia pakutavaid võimalusi organisatsioonide arendamisel. Koolitajateks olid kogenud konsultandid Giedrė Šopaitė-Šilinskienė ja Živilė Tumasonė *Baltic Fundraising Hub*ist. Koolitus salvestati ning salvestuse link edastati AKÜ liikmete meililisti, et võimaldada järelvaatamist kahe nädala jooksul ka neile, kes toimumisajal osaleda ei saanud.

Arengukoostöö ja humanitaarabi alane õppereis Brüsselisse (30.09.–02.10.2025)

30. septembrist kuni 2. oktoobrini toimus Brüsselis Eesti arengukoostöö valdkonna vabaühenduste õppevisiit, mille eesmärk oli tõsta osalejate teadmisi Euroopa Liidu arengukoostöö poliitikatest, rahastusmehhanismidest ning huvikaitse võimalustest EL tasandil. Õppevisiiti korraldasid Euroopa Komisjoni esindus Eesti, välisministeerium ja ESTDEV. Õppevisiidil osalesid teiste hulgas AKÜ tegevjuht ning järgmised liikmesorganisatsioonid: Eesti Pagulasabi, MTÜ Mondo, Eesti NATO Ühing, Eesti Inimõiguste Keskus, EstYES, Garage48, E-Riigi Akadeemia ja UNESCO Eesti rahvuslik komisjon.

Õppevisiidi programm hõlmas kohtumisi Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ning Eesti alalise esindusega Euroopa Liidu juures. Osalejatele anti ülevaade ELi eelarvest ja välispoliitika prioriteetidest, sh *Global Gateway* algatusest, humanitaarabi suundadest, idanaabruse ja Aafrika teemadest ning EL arengukoostöö rahastusmehhanismidest. Samuti käsitleti digiarengu ja *Digital 4 Development* (D4D) teemasid ning EL innovatsiooni- ja teadusrahastust, sealhulgas Horizon programmi. Õppevisiit pakkus osalejatele võimalust vahetuks dialoogiks EL institutsioonide esindajatega ning toetas AKÜ liikmete võimekust suhestuda Euroopa Liidu poliitikakujundamise ja rahastusprotsessidega.

Neeme Raud meediakoolitused (24.–25.11.2025)

Novembris toimus kahes osas meediakoolitus, mida viis läbi ajakirjanik ja meediaekspert Neeme Raud. Esimene koolituspäev (24.11) keskendus organisatsioonide kommunikatsiooniga tegelevatele inimestele ning käsitles teadlikku ja tulemuslikku meediatööd, ajakirjanike ootusi, sõnumite kujundamist ning pressiteadete ja otsekontakti kasutamist. Teooriapäeval osales üheksa inimest.

Teine koolituspäev (25.11) oli praktiline ning keskendus kaamera ees esinemise harjutamisele organisatsioonide kõneisikutele. Harjutati meediaesinemise olukordi, pöörates tähelepanu kehakeelele, riietusele, sõnumi selgusele ja esinemiskindlusele. Praktilisel kaamerakoolitusel osales neli inimest.

Strateegiaprotsess ja liikmete organisatoorne kaasamine

2025. aasta sügisel alustati uue strateegia koostamise protsessiga. Oktoobris käivitati ettevalmistav etapp, mille käigus kaardistati peamised fookusteemad ja planeeriti strateegiaprotsessi edasised sammud. Novembris kaasati liikmeid strateegia sisendiküsitluse kaudu, et koguda nende ootusi, vajadusi ja ettepanekuid organisatsiooni tulevaste arengusuundade kujundamiseks. Lisaks toimusid eraldi kohtumised sisendi kogumiseks meeskonna ja partneritega, sealhulgas CONCORDiga, et tagada strateegia vastavus nii

organisatsiooni sisemistele eesmärkidele kui ka laiemale rahvusvahelisele koostöökontekstile. 2025. aasta lõpuks valmis strateegiadokumendi tööversioon, kus on välja toodud peamised teemavaldkonnad ning täiendavad küsimused, mille arutelu toimub 2026. aastal koos liikmetega, et strateegia oleks võimalikult sisukas ja esindaks liikmeskonna vajadusi detailsetl.

Rahastusvõimaluste monitoorimine vabaühenduste võimestamiseks

Aasta esimeses pooles jätkasime liikmeküsitluses üheks olulisemaks AKÜ tegevuseks nimetatud rahastusvõimaluste monitoorimist ja sõelumist ning vastava info jagamist liikmetega. Liikmete jaoks oli jätkuvalt üheks peamiseks mureks rahastuse nappus, mis seadis selgeid piiranguid arengukoostööga tegelemisele. Eesti ressursid olid ja on piiratud ning mitmete välismaiste rahastusallikate puhul ei ole Eesti sageli sobiv sihtriik. Mitmed AKÜ liikmed, kes on varasemalt arengukoostööga tegelenud, tõid taas esile, et juba mitu aastat ei ole nad saanud vastavateks tegevusteks rahastust.

Sellest lähtuvalt viisime aasta esimeses pooles läbi rahastusvõimaluste monitoorimist, kasutades AKÜ-le kättesaadavat laiemat infohulka ning tasulise kasutusõigusega platvormi *Funds For NGOs*, mis koondab infot rahastusallikate kohta üle maailma. Liikmete soovil lähtusime monitoorimisel eelnevalt kokku lepitud märksõnadest. Olulisemate rahastusvoorude info edastati otse liikmete meililisti ning täiendavat koondinfot jagati jooksvalt.

Aruandeperioodil viidi läbi rahastusmonitooringu mõju-uuring, et hinnata tegevuse tulemuslikkust ja vastavust liikmete vajadustele. Uuringust selgus, et kuigi liikmed tunnevad rahastusinfo vastu huvi ja peavad seda väärtuslikuks, saavad enamik organisatsioone vajaliku info juba iseseisvalt kätte. Arvestades AKÜ piiratud ressursse ning uuringu tulemusi, otsustati rahastusvõimaluste süstemaatiline monitoorimine lõpetada.

Rahastusvõimaluste monitoorimine kuulus AKÜ huvikaitse spetsialisti Linda Lutsu tööülesannete hulka. Aruandeperioodil jätkas Linda Luts organisatsioonis, kuid liikus huvikaitse teemadelt edasi projektijuhi rolli. Kuigi süstemaatiline rahastusvõimaluste monitoorimine otsustati piiratud ressursside tõttu lõpetada, jagatakse AKÜ-ni jõudvat infot rahastusvoorude kohta edasi liikmete listis.

Tegevussuuna B raames saavutati 2025. aastal seatud eesmärgid liikmesorganisatsioonide võimestamisel. Korraldatud ja vahendatud koolitused ning õppevisiit Brüsselisse suurendasid AKÜ liikmete teadmisi rahvusvahelistest rahastusmehhanismidest, poliitikakujundamisest ja huvikaitsevõimalustest ning toetasid nende praktilist tegutsemisvõimekust. Koolituste mitmekesisus ja osalejate aktiivne kaasatus näitavad selget vastavust liikmete vajadustele. Rahastusvõimaluste monitoorimise lõpetamine põhines läbiviidud mõju-uuringul ning oli teadlik ja põhjendatud otsus AKÜ piiratud ressursside tõhusamaks suunamiseks. Alustatud strateegiaprotsess ja liikmete süsteemne kaasamine selle kujundamisse tugevdasid AKÜ rolli liikmesorganisatsioonide esindajana ja katuseorganisatsioonina.

Tegevussuund C: huvikaitse poliitikakujundamises

2025. aastal keskendus Arengukoostöö Ümarlaud aktiivsele huvikaitsele Eesti ja rahvusvahelisel tasandil, osaledes poliitikakujundamise protsessides, mõjukohtumistel ning

panustades sisuliste seisukohadokumentide ja uuringute koostamisse.

AKÜ osales ESTDEVi nõukogu töös, kus kuni oktoobri lõpuni esindas organisatsiooni Agne Kuimet ning alates novembrist Triin Roos. Lisaks osales AKÜ vabakonna esindajana ESTDEVi avatud taotlusvoorude hindamiskomisjonides, välja arvatud teavitusvoorus, kus AKÜ ise osales.

Mõjukohtumised Eestis

- Osalesime Välisministeeriumi ja Eesti Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse uuringu raporti "Eesti roll muutuvas rahvusvahelise arengukoostöö arhitektuuris" esitlusel ja vestlusringis, kus edastasime omapoolsed sõnumid Eesti arengukoostöö prioriteetide ja kvaliteedi kohta. AKÜ osales eelmisel aastal läbi viidud uuringus ka sisu-eksperdina.
- Osalesime vabakonna esindajatena kõikidel ESTDEV-i nõukogu kohtumistel ja ESTDEV-i avatud voorude hindamiskomisjonides (v.a teavitusvoorus, kus AKÜ ise osales).
- Osalesime Välisministeeriumi kokku kutsutud Arengukoostöö Nõukoja kohtumisel.
- Osalesime Välisministeeriumi partnerite kohtumisel.

Mõjudokumendid Eestis

- Aprillis saatsime FfD4 (*4th International Conference on Financing for Development*) ettevalmistusfaasis Eesti delegatsioonile ehk president Alar Karisele, Eesti Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures ning Välisministeeriumile koos CONCORDi ja Eurodadiga loodud positsioonipaberid ja soovitusel. Dokumendid oli koostanud Euroopa vabakond põhisõnumiga, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamisel peab EL seadma prioriteediks sidusa rahvusvahelise koostöö strateegia väljatöötamise, mis on nii prognoositav kui ka paindlik ning täiendab finantsraamistikku, tagamaks rahastamise jõudmine kõige enam abi vajavate inimesteni, säilitades samal ajal võime reageerida tekkivatele kriisidele. Samuti kutsuti ELi valitsusi toetama ülemaailmseid jõupingutusi demokraatliku ja õiglase majanduse suunas.
- Seoses USA otsusega peatada (ajutiselt või lõplikult) kõik nende poolt rahastatavad arengukoostöö ja humanitaarabi projektid, viisime liikmeskonnas ja koostööpartnerite hulgas läbi uuringu otsuse mõjust nende organisatsioonile ja sihtrühmale. Tulemustele põhinedes kirjutas Agne Kuimet Päevalehte arvamusartikli, milles olevad andmed jõudsid ka Välisministeeriumi ja USA saatkonna lauale. Andmeid kasutasid ka teised Eesti suuremad päevalehed ja uudisportaalid.
- ESTDEVile edastasime ettepanekud keskuse poolt koordineeritud taotlusvoorude edasiarendamiseks. Pikaajalise arengukoostöö taotlusvoorude hindamiskomisjoni liikmena nägi Arengukoostöö Ümarlaud ESTDEVi avatud taotlusvoorude puhul mitmeid kitsaskohti, mis muutsid voorude läbiviimise ja menetlemise asjatult koormavaks nii ESTDEVi enda koordinaatoritele kui ka hindamiskogu liikmetele, samuti ei olnud taotlusvoorude puhul tagatud erinevate sektorite esindajate võrdsetel alustel kohtlemine, mida soodustasid ebapiisavad ja -selged kriteeriumid ja eesmärgid voorudes osalemisel ning liiga lai prioriteetvaldkondade fookus.

- Edastasime Delfi peatoimetajale ja välistoimetuse juhile avaliku avalduse seoses Delfis kajastust leidnud Armeeniat puudutat valeinfo sisaldava artikliga. AKÜ oli mures Eesti lugejat mõjutava valeinfo pärast, mis puudutab Armeeniat ja Aserbaidžani pikaajalist ja periooditi äärmiselt teravat konflikti.
- Andsime omapoolse sisendi Eesti arengukoostöö prioriteetide ülevaatusse.

Uuringud ja raportid

- Viisime koostöös uuringufirmaga Norstat läbi iga-aastase arvamusküsitluse Eesti elanike hoiakute ja teadmiste kohta arengukoostöö valdkonnas. Küsitlusele vastas 1160 vähemalt 18-aastast Eesti elanikku ning andmeid koguti telefoni- ja veebiküsitluse kombinatsioonina. Uuring võimaldab jälgida hoiakute ja teadlikkuse muutusi ajavahemikus 2020–2025 ning toetab arengukoostöö poliitikakujundamist ja avalikku arutelu. Uuringu valmimist toetasid ESTDEV ja välisministeerium.
- Viisime koostöös MTÜ Mondoga läbi arvamusküsitluse, mille eesmärk oli kaardistada Eesti elanike teadmisi, arusaamu ja hoiakuid maailmahariduse teemade suhtes. Andmekogumise viis läbi Norstat ning küsitlusele vastas 1161 Eesti elanikku vanuses 18+. Tulemused on mõeldud praktiliseks töövahendiks maailmahariduse edendajatele, õpetajatele ja poliitikakujundajatele ning toetavad teadlikkuse tõstmist globaalsete teemade osas. Uuringut rahastasid ESTDEV ja välisministeerium.
- Panustasime AidWatch raporti koostamisse. AKÜ vastutas AidWatch 2025 raames Eesti kohta käiva raportiosa koostamise eest, mis moodustas ühe osa kogu Euroopa-ülesest AidWatch raportist. Iga osalev riik koostas oma riikliku ülevaate ametliku arengukoostöö (ODA) kasutamisest ja suundumustest. CONCORD koondas riikide raportid, viis läbi võrdleva analüüsi ning koostas nende põhjal üleeuroopalised poliitikasoovitused. AidWatch 2025 juhib tähelepanu sellele, kuidas ODA tähenduse hägustumine vähendab abi tegelikku mõju ning rõhutab vajadust suunata arengukoostöö tagasi selle põhieesmärgi juurde ehk toetada enim abi vajavaid partnerriike.

Maailmaharidus

2025. aastal jätkas Arengukoostöö Ümarlaud maailmahariduse valdkonna koordineerimist läbi maailmahariduse (MH) töörühma tegevuste ning ühtse strateegilise suuna kujundamise. 2025. aastal toimus kaks maailmahariduse töörühma kohtumist ning koostati maailmahariduse visioonidokument.

Maailmahariduse töörühma kohtumised

9. aprillil toimus maailmahariduse töörühma viies kohtumine Haridus- ja Teadusministeeriumis, kus osales kokku 20 inimest (11 kohapeal ja 9 veebis). Kohtumisel anti ülevaade rahvusvahelistest arengutest maailmahariduse valdkonnas, sh DEAR programmi rahastuskärbetest ja Euroopa tasandi koostöö hetkeseisust. Samuti jagasid MTÜd, koolid ja asutused ülevaateid käimasolevatest ja planeeritavatest tegevustest, sealhulgas projektidest, õpetajakoolitustest, õppekavade arendamisest ja konkurssidest. Olulise teemana tõstati vajadus maailmahariduse valdkonda raamiva strateegilise või suunava dokumendi järele ning arutati, kuidas maailmahariduse teemad võiksid tulevikus olla paremini esindatud nii haridus- kui ka keskkonnahariduse arengukavades.

6. novembril toimus maailmahariduse töörühma kuues, laiendatud kohtumine Ülemiste Citys, kus osales 14 inimest. Kohtumise fookuses oli maailmahariduse visioonidokumendi sisuline arutelu. Osalejatele tutvustati eelnevalt läbi viidud uuringute tulemusi, sh küsitlust maailmahariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide seas ning Eesti elanike avaliku arvamuse uuringut maailmahariduse teemal. Kohtumise käigus toimusid mitmed aruteluringid, mille eesmärk oli koguda sisendit visioonidokumendi põhisuundade ja eesmärkide sõnastamiseks.

Maailmahariduse visioonidokumendi koostamine

Visioonidokumendi koostamiseks viidi läbi küsitlus maailmahariduse töörühma liikmete ja teiste valdkonnas tegutsevate organisatsioonide seas ning kasutati 6. novembril toimunud töörühma kohtumisel kogutud sisendit. Selle põhjal pandi kokku tööversioon, mida said kõik töörühma liikmed mitme nädala jooksul kommenteerida ja täiendada. Dokumendi eesmärk oli sõnastada ühine arusaam maailmahariduse rollist ja arengusuundadest Eestis ning luua alus edasiseks strateegiliseks planeerimiseks. Visioonidokumendi koostamise juhtrühma kuulusid Triin Roos (AKÜ), Maria Sakarias (MTÜ Mondo) ja valdkonna ekspert Johanna Helin. Dokumendi koostamist toetas Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus (ESTDEV).

Mõjukohtumised ja -dokumendid Euroopa ja globaalsel tasandil

2025. pöörasime endiselt tähelepanu rahvusvahelisele tööle, aitamaks Eesti riigi ja vabakonna nägemuste ja ettepanekute viimisel senisest rohkemate ELi tasandi otsustajateni. Jätkasime huvikaitset Euroopa Liidus ja globaalsel tasandil, kuna väga palju meie jaoks olulisi protsesse oli pooleli nii Euroopa Komisjonis kui ka mujal. Eelkõige kaasusime FfD ja FfD4 protsessidesse nii Concordi, Eurodadi, Foruse kui *OECD DAC CSO Reference Group*'i liikmena.

- *OECD DAC CSO Reference Group*'i liikmena osales AKÜ ametliku arenguabi (ODA) tulemuslikkuse hindamises ja tagasisidestamises ning panustas kriitiliste positsioonipaberite *No more business as usual - this is the moment to transform the aid system* ning *Open letter to OECD's Carsten Staur, on a new development paradigm* koostamisse.
- CONCORDis jätkasime tööd võrgustiku juhatuses, käivitades uue aastase strateegiaprotsessi. Osalesime ka positsioonipaberite loomises MFFi, FfD ja FfD4 teemadel (1, 2). Agne Kuimet aitas juhatause liikmena CONCORDi juhatajat sõnumite silumisel, kohtumaks Jozef Síkela büroo ja Euroopa Komisjoni ametnikega ning suhtlemaks Kaja Kallase bürooga.
- Eurodadis aitasime kommenteerida Euroopa parlamendi FfD raportit ja luua positsioonipaberit Letter to European leaders on FfD4.
- Foruses osalesime strateegiaprotsessis ning huvikaitsetes, lüües kaasa mitme positsioonipaberi loomises, näiteks: *Civil Society Declaration Finance In Common Summit (FiCS): Fostering Infrastructure and Finance for Just and Sustainable Growth*.
- Koostasime Skandinaavia kolleegidega iga-aastased poliitikasoovituste dokumendid Maailmapangale ja Rahvusvahelisele Valuutafondile. Taaskord leidsid aset ka huvikaitse-kohtumised mõlema institutsiooni piirkonna juhtidega.
- Seoses USAIDi rahastuse peatamise ja asutuse likvideerimise ning ELi leige reaktsiooniga aitasime levitada Euroopa humanitaarabi katusorganisatsiooni *Voice*

huvikaitstesõnumeid läbi positsioonipaberite *Humanitarian Action at a Crossroad: Why the EU Must Boost Funding in the Next MFF* ja *A Call for Humanity: It's Time for EU Leaders to Take a Stand*.

- Jätkus konsultatiivne staatus ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus (ECOSOC).

Tegevussuuna C raames täitis AKÜ 2025. aastal huvikaitse eesmärgid nii Eesti, Euroopa Liidu kui ka globaalsel tasandil. Organisatsioon osales aktiivselt poliitikakujundamise protsessides, mõjukohtumistel ning seisukohadokumentide koostamises, esindades arengukoostöö ja humanitaarabi valdkonna vabakonna huve. AKÜ panus *AidWatch* raportisse, FfD ja FfD4 protsessidesse ning rahvusvahelistesse võrgustikesse aitas kaasa Eesti seisukohtade nähtavusele ja sisulisele kvaliteedile. Uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste läbiviimine toetas tõenduspõhist huvikaitset ning andis sisendit nii poliitikakujundajatele kui ka avalikule arutelule.

Tegevussuund D: avalikkuse teavitamine

Meediakajastused

- **Eesti digiriigi panus globaalsesse arengusse**, Kuku Raadio, 12. detsember 2025. Saatekülaline: Hannes Astok, E-riigi Akadeemia tegevjuht. Saates käsitleti Eesti digiriigi ja e-teenuste rolli arengukoostöös, keskendudes digilahenduste mõjule korruptsiooni vähendamisel ning Eesti kogemuse rakendamisele rahvusvahelises arengukoostöös.
- **Eesti kliimarahastus**, Kuku Raadio, 14. november 2025. Saatekülaline: Kerli Kiili, Kliimaministeeriumi välissuhete osakonna juhataja. Saates arutleti rahvusvahelise kliimarahastuse lubaduste ja tegeliku seisuga üle, Eesti kliimarahastuse prioriteetide ning arenguriikide toetamise väljakutsete üle.
- **Idapartnerlus**, Kuku Raadio, 10. oktoober 2025. Saatekülaline: Tiina Ilson, idapartnerluseksperdi ja Practneti juht. Saates keskenduti Eesti rollile idapartnerlusriikide toetamisel, eriti Moldova Euroopa Liidule lähenemise mõjule regiooni demokraatlikele arengutele.
- **Eesti ja Aafrika**, Kuku Raadio, 12. september 2025. Saatekülaline: Hanna-Marta Lunge, MTÜ Mondo Keenia tegevuste juht. Saates käsitleti Eesti arengukoostööd Aafrikas, eelkõige Keenias ja Ugandas, ning arutleti valdkondade üle, kus Eestil on võimalik pakkuda arengukoostöös lisandväärtust.
- **Soovitused Arvamusfestivaliks**, Kuku Raadio, 8. august 2025. Saatekülaline: Ivi Aavik, Arengukoostöö Ümarlaua rahvusvaheliste projektide juht. Arvamusfestivali eelvaates tutvustati arengukoostöö ja maailmahariduse teemalisi arutelusid ning tõsteti esile ühiskondlikult olulisi teemasid avaliku debati kontekstis.
- **Pagulaste olukord maailmas**, Kuku Raadio, 11. juuli 2025. Saatekülaline: Sigrid Solnik, Pagulasabi Eesti programmide juht. Saates käsitleti pagulaste olukorda globaalsetes kriisides, Eesti rolli pagulaste toetamisel ning humanitaarabi ja lõimumisega seotud väljakutseid.
- **Eestlaste teadlikkus arengukoostööst**, Kuku Raadio, 13. juuni 2025. Saatekülaline: Agne Kuimet, Arengukoostöö Ümarlaua juht. Saade tugines värskete avaliku arvamuse uuringute ning keskendus Eesti elanike teadlikkusele ja hoiakutele arengukoostöö rahastamise ja prioriteetide osas.

- **Mis on maailmaharidus?**, Kuku Raadio, 23. mai 2025. Saatekülalised: Maria Sakarias, MTÜ Mondo; Indrek Lillemägi, Pelgulinna Riigigümnaasiumi direktor. Saates arutleti maailmahariduse mõiste ja eesmärkide üle ning käsitleti noorte kaasamist globaalsete probleemide mõtestamisse ja lahendamisse.
- **Kas maailm liigub jätkusuutlikus suunas?**, Kuku Raadio, 9. mai 2025. Saatekülaline: Mariin Ratnik, Välisministeeriumi välismajanduse ja arengukoostööküsimuste asekancler. Sarja avasaates käsitleti arengukoostöö põhialuseid, Eesti rolli rahvusvahelises arengukoostöös ning globaalsete poliitiliste otsuste mõju kestlikule arengule.

* Arenguvestluse saadete elluviimist KUKU raadios toetas ESTDEV läbi oma teavitusvooru. Kõik Arenguvestluse saated on järelekuulatavad <https://kuku.pleier.ee/podcast/arenguvestlus>

- **Donald Trumpi välisabi peatamine viskab õnge annetajatele** (10.02, Delfi) <https://www.postimees.ee/8189650/donald-trumpi-valisabi-peatamine-viskab-onge-annetajatele?>
- **USA agentuuri sulgemine paiskas Eesti projektid kaosesse** (6.02, Äripäev) <https://www.aripaev.ee/uudised/2025/02/05/usa-agentuuri-sulgemine-paiskas-eesti-projektid-kaosesse>
- **Trumpi otsus peatada USAID-i töö jättis Eesti abistajad ootele** (6.02, ERR) <https://www.err.ee/1609597403/trumpi-otsus-peatada-usaid-i-too-jattis-eesti-abistajad-ootetele>
- **USA peatas välisabi andmise, tulemusena kasvab Hiina võim ja Eesti kannab 30 miljoni ulatuses kahju** (1.02, Delfi) <https://epl.delfi.ee/artikkel/120353947/agne-kuimet-usa-peatas-valisabi-andmise-tulemusena-kasvab-hiina-voim-ja-eesti-kannab-30-miljoni-ulatuses-kahju>
- **Välisabi kärpeme ajastul** (11.01, Kuku raadio) <https://kuku.pleier.ee/podcast/kuku-parastlouna/198420>

Sotsiaalmeedia- ja digikampaaniad

Aasta jooksul toimus AKÜ sotsiaalmeediategevus baastasemel ning ebaühtlase sagedusega. Postituste avaldamine erinevates kanalites sõltus jooksvalt töökoormusest ja käsitletavate teemade olemasolust. Facebookis saavutas AKÜ sisu aasta jooksul kokku 66 937 vaatamist ja 923 interaktsiooni, mis näitab, et ka piiratud mahus ja ebaregulaarselt avaldatud sisu puhul jõudsid organisatsiooni teemad märkimisväärse hulga kasutajateni. LinkedIni ja Instagrami kasutati samuti organisatsiooni nähtavuse hoidmiseks, kuid ressursipuuduse tõttu sai sotsiaalmeedia tervikuna piiratud tähelepanu. Postitusi avaldati ebaühtlaselt ning pigem vastavalt võimalustele kui kindla graafiku alusel. Tegevustoetus võimaldas säilitada AKÜ sotsiaalmeediakanalite ja kodulehe olemasolu ning minimaalset nähtavust avalikus ruumis. Samas näitab kogemus, et sotsiaalmeediakanalite järjepidev ja sihipärane arendamine eeldaks täiendavaid inim- ja ajaressursse, mis võimaldaksid regulaarsemat sisuloome, paremat sihtrühmani jõudmist ning suuremat kaasatust.

Digikampaania Postimehe veebis Arenguvestluse saate levitamiseks

Arenguvestluse saatesarja nähtavuse suurendamiseks viidi 2025. aastal läbi kaks tasulist meediakampaaniat Postimehe mobiili- ja veebikanalites. Kampaaniate kogu näitamiste arv ületas 2,25 miljonit, mis tagas väga laiapõhjalise katvuse. Kampaaniate tulemusel koguti kokku 2 758 klikki. Kampaaniad aitasid jõuda uute sihtrühmadeni ning suunasid kuulajaid „Arenguvestluse“ järelkuulamisele, toetades saatesarja tuntuks ka väljaspool tavapärasest raadio kuulajaskond.

Osalemine Arvamusfestivalil

AKÜ korraldab osana oma teavitus- ja kaasamisplaanist igal aastal vähemalt ühe arutelu Arvamusfestivalil. 2025. aastal korraldasime Noorte alal kaasahaarava ja hariva mälumängu koos Ivo Linnaga, mille eesmärk oli tutvustada noortele maailmahariduse olemust ning innustada neid mõtlema, kuidas ise keeruliste globaalsete teemade lahendamisse panustada.

Sündmus toimus interaktiivse mälumängu vormis ega eeldanud osalejatelt eelnevaid teadmisi. Arutelus käsitleti maailma, kus kriiside ja konfliktide arv on rekordkõrge ning kus polariseerumine, segadus ja ärevus võivad vähendada inimeste valmisolekut tegutseda ja teisi aidata. Mälumängu ja sellele järgnenud arutelu käigus arutleti koos ekspertidega, millised on noorte võimalused ja roll globaalsete probleemide mõtestamisel ja lahendamisel. Sündmus aitas avada maailmahariduse sisu ning pakkus noortele turvalist ja kaasavat ruumi aruteluks ja õppimiseks.

Tulevaste ajakirjanike pädevuste arendamine

ESTDEVi poolt rahastatud teavitusprojekti raames korraldas AKÜ koostöös MTÜ Mondoga novembris Tartu Ülikoolis praktilise kursuse ajakirjandustudengitele. Kursus toimus 3.–7. novembril ning sellest võttis osa 16 bakalaureuse- ja magistritaseme tudengit. Kursuse eesmärk oli arendada teadmisi ja oskusi arengukoostöö ja humanitaarabi teemade vastutustundlikuks, kultuuritundlikuks ja traumateadlikuks kajastamiseks. Kursus ühendas loengud, töötoad ja praktilise ajakirjandustöö ning kaasas valdkonna eksperte, tegevajakirjanikke ja riigiasutuste esindajaid. Tudengitele oli tegemist esimese süstemaatilise kokkupuutega arengukoostöö ja humanitaarabi teemadega ajakirjandusõppes. Osalejate rahulolu kursusega oli 100%, mis kinnitab tegevuse asjakohasust ja kvaliteeti ning selle potentsiaalset pikaajalist mõju Eesti meediaruumi kvaliteedile.

Tegevussuuna D eesmärgid avalikkuse teavitamisel ja teadlikkuse tõstmisel said 2025. aastal täidetud. AKÜ panus avalikku arutellu läbi meediakajastuste, Kuku Raadio saatesarja „Arenguvestlus“, arvamusartiklite ja digikampaaniate aitas hoida arengukoostöö ja maailmahariduse teemad nähtaval Eesti avalikus ruumis. Läbiviidud digikampaaniad tagasid saatesarjale laiapõhjalise katvuse ning toetasid uute sihtrühmade jõudmist arengukoostöö teemadeni. Kuigi sotsiaalmeedia tegevus toimus piiratud ressursside tõttu baastasemel, oli organisatsiooni nähtavus avalikus ruumis säilitatud. Arvamusfestivali tegevused ja ajakirjandustudengitele suunatud kursus toetasid pikaajaliselt teadlikkuse ja pädevuse kasvu arengukoostöö ja humanitaarabi teemade vastutustundlikul käsitlemisel.

Kokkuvõte

2025. aasta riigieelarvelise tegevustoetuse abil täitis MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud talle seatud eesmärgid arengukoostöö, humanitaarabi ja kestliku arengu valdkonna vabaühenduste võimestamisel ning huvikaitses. Toetus võimaldas tagada organisatsiooni toimimise, arendada liikmesorganisatsioonide võimekust, esindada vabakonna huve poliitika kujundamises ning panustada avalikkuse teadlikkuse tõstmisse. AKÜ tegevused olid kooskõlas Eesti välispoliitika ja arengukoostöö strateegiliste eesmärkidega ning toetasid Eesti rolli vastutustundliku ja mõjusa arengukoostöö edendajana. Aruandeperioodil tehtud tegevused ja saadud kogemused loovad tugeva aluse AKÜ edasiseks arenguks ja tegevuste jätkamiseks ka järgnevatel aastatel.

Lisainfo: info@terveilm.ee